FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 33656
Nom: Lingüística per a mestres
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
1305 - Grau Mestre/a Educació Primària	Facultat de Formació del Professorat	2	Primer quadrimestre, Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1305 - Grau Mestre/a Educació Primària	Didáctica de la lengua y la literatura de la educación primaria	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

MONFERRER PALMER AINA

GARCIA FOLGADO MARIA JOSE

RESUM

Aquesta matèria planteja un coneixement inicial dels estudis sobre el llenguatge, de l'estructura interna d'un sistema lingüístic en els diferents nivells i dels plantejaments teòrics sobre el llenguatge en ús, especialment vinculats amb els plantejaments comunicatius de la didàctica de les llengües (primeres o estrangeres). Amb això, es pretén proporcionar les bases teòriques i les eines conceptuals bàsiques per a observar les llengües, els usos lingüístics i per a reflexionar-hi. En aquest sentit, s'entén com una matèria de referència per als i les mestres, que han de sustentar la seua activitat professional en un rigorós coneixement del món del llenguatge i de la comunicació.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Les i els estudiants han de demostrar una competència suficient, oral i escrita en ambdues llengües, en registres formals i per a usos acadèmics.
Les i els estudiants han de ser capaços d'elaborar discursos orals i escrits, de forma coherent i adequada als usos de l'àmbit acadèmic, en la llengua en què s'imparteix l'assignatura.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1305 - Grau Mestre/a Educació Primària

Afrontar situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multilingües.

Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergeneracionals, multiculturals i interculturals; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible; i també promoure accions educatives orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica, compromesa amb la igualtat, especialment entre homes i dones.

Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.

Comprendre els fonaments de l'educació bilingüe i plurilingüe.

Comprendre els principis bàsics de les ciències del llenguatge i la comunicació.

Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i a la millora en educació.

Conèixer el currículum escolar de les llengües i la literatura.

Conèixer el procés d'aprenentatge del llenguatge escrit i el seu ensenyament.

Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.

Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.

Conèixer les dificultats per a l'aprenentatge de les llengües oficials d'estudiants d'altres llengües.

Conèixer les fonts bàsiques de la investigació en el camp de la didàctica de la llengua i la literatura i identificar-hi l'objecte i la metodologia utilitzats.

Conèixer les teories sobre l'adquisició i el desenvolupament del llenguatge.

Desenvolupar continguts del currículum mitjançant recursos dels mitjans de comunicació i de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Desenvolupar i avaluar continguts del currículum mitjançant recursos didàctics apropiats i promoure les competències corresponents en els estudiants.

Desenvolupar les habilitats lingüisticocomunicatives mitjançant recursos didàctics apropiats.

Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula en contextos multiculturals i de coeducació.

Expressar-se oralment i per escrit de forma correcta i adequada en les llengües oficials de la comunitat autònoma.

Fomentar la lectura i animar a escriure.

Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten estudiants amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge, així com adquirir recursos per a afavorir la seua integració.

Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.

Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada estudiant, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc.

Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.

1339 -

Abordar amb eficàcia situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multiculturals i plurilingües.

Adquirir formació literària i conèixer la literatura infantil.

Analitzar i incorporar de manera crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; multiculturalitat i interculturalitat, i inclusió social.

Aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.

Capacitat per a prevenir, detectar i actuar davant de violències sexuals en l'àmbit educatiu, conforme a la Llei orgànica 10/2022.

Comprendre els fonaments de l'educació bilingüe i plurilingüe.

Comprendre els principis bàsics de les ciències del llenguatge i la comunicació.

Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i a la millora en educació.

Comprometre's amb el desenvolupament professional docent i amb la formació contínua adaptada als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.

Conèixer el currículum escolar de les llengües i la literatura.

Conèixer el procés d'aprenentatge del llenguatge escrit i l'ensenyament d'aquest.

Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.

Conèixer i comprendre, des de la perspectiva educativa, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diverses necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Conèixer les dificultats per a l'aprenentatge de les llengües oficials d'estudiants d'altres llengües.

Conèixer les fonts bàsiques de la investigació en el camp de la didàctica de la llengua i la literatura i identificar-hi l'objecte i la metodologia utilitzats.

Conèixer les teories sobre l'adquisició i el desenvolupament del llenguatge.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que donen resposta a demandes socials, tenint en compte com a referent els objectius de desenvolupament sostenible.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit educatiu, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diverses activitats realitzades en els entorns educatius.

Desenvolupar continguts del currículum mitjançant recursos dels mitjans de comunicació i de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Desenvolupar i avaluar continguts del currículum mitjançant recursos didàctics apropiats i promoure les competències corresponents entre l'estudiantat.

Desenvolupar les habilitats lingüisticocomunicatives mitjançant recursos didàctics adequats.

Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula en contextos multiculturals i de coeducació.

Expressar-se oralment i per escrit adequadament en les llengües oficials de la comunitat autònoma.

Fomentar la lectura i l'escriptura creatives.

Identificar i eliminar les barreres per a la inclusió de l'alumnat amb diverses capacitats i ritmes d'aprenentatge.

Promoure accions educatives orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica, compromesa amb la igualtat i la inclusió.

Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.

Reconèixer la identitat de cada etapa i les seues característiques cognitives, psicomotores, comunicatives, socials i afectives.

Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada estudiant, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc.

Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

- Lingüística i ciències del llenguatge (formalisme, funcionalisme i lingüística cognitiva)
- Propietats del llenguatge humà
- Signe i signe lingüístic
- L'estructura del llenguatge
- Llengua i parla. Norma
- Tipus lingüístics
- Les funcions del llenguatge

Suggeriments de propostes pràctiques
- Anàlisi de les característiques de llengües dels col.lectius d'immigrants
- Comparació de sistemes d'escriptura

- Nivells i unitats de la llengua
- Els sons: fonologia i fonètica
- Les paraules: morfologia lèxica i semàntica
- Les oracions: funcions sintàctiques, semàntiques i informatives

Suggeriments de propostes pràctiques
· Anàlisi d'eines informàtiques d'assessorament lingüístic
· Els sistemes fonològics del català i de l'espanyol: similituds i diferències (pràctica obligatòria)
· Les llengües del món en contrast amb l'espanyol i el català (paraules i oracions

- Competència comunicativa i competència lingüística
- Les perspectives de la pragmàtica, l'anàlisi del discurs i la lingüística del text: unitats d'anàlisi
- La pragmàtica
- L'anàlisi del discurs
- La lingüística del text

Suggeriments de propostes pràctiques
· Anàlisi d'intercanvis lingüístics en situació escolar
· Observació de fenòmens lingüístics en el llenguatge infantil

- El llenguatge i els aspectes psicològics i biològics: Psicolingüística i Neurolingüística
- El llenguatge i el context sociocultural: Etnolingüística i Sociolingüística.

Suggeriments de propostes pràctiques
· Treballs de camp en etnolingüística (llengua i cultura popular)
· Estudis sociolingüístics sobre canvis de codi en situacions quotidianes
· Recerca de fonts, anàlisi i exposició del problema que es planteja, metodologia i conclusions

1. Principis de lingüística

- Lingüística i ciències del llenguatge (formalisme, funcionalisme i lingüística cognitiva)
- Propietats del llenguatge humà
- Signe i signe lingüístic
- L'estructura del llenguatge
- Llengua i parla. Norma

2. La descripció lingüística

- Nivells i unitats de la llengua
- Els sons: fonologia i fonètica
- Les paraules: morfologia lèxica i semàntica
- Les oracions: funcions sintàctiques, semàntiques i informatives

3. La llengua en ús

- Competència comunicativa i competència lingüística
- Les perspectives de la pragmàtica, l'anàlisi del discurs i la lingüística del text: unitats d'anàlisi
- La pragmàtica
- L'anàlisi del discurs

4. Uns altres camps de les ciències del llenguatge

- El llenguatge i els aspectes psicològics i biològics: Psicolingüística i Neurolingüística
- El llenguatge i el context sociocultural: Etnolingüística i Sociolingüística.

Suggeriments de propostes pràctiques

5. La lingüística i l'ensenyament de les llengües

- La relació entre Lingüística i Didàctica de la llengua
- Activitat lingüística i gramàtica. El desenvolupament de la capacitat metalingüística
- L'evolució de l'ensenyament de les llengües
- Llengua i gramàtica en l'Educació Primària

Suggeriments de propostes pràctiques

- Anàlisi d'activitats i materials sobre competència metalingüística
- Disseny d'activitats vinculades a la planificació i la revisió de textos
- Disseny d'activitats sobre reflexió gramatical

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	60,00
Total hores	**60,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores

Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	90,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	**90,00**

METODOLOGIA DOCENT

Per tal d'assolir els objectius que es planteja aquesta assignatura, s'emprarà una metodologia activa que fa imprescindible la implicació de l'alumnat. Es fomentarà un acostament crític als diversos postulats teòrics de la matèria, sense excloure'n les exposicions *magistrals*, quan es consideren adients.

La pràctica acadèmica en aquesta assignatura s'estructura en diversos nivells:

Activitats presencials (40% del volum total de treball)

1. Classes teoricopràctiques (30%)

Classes presencials teoricopràctiques en les quals es treballaran els continguts de l'assignatura, es debatran i realitzaran activitats utilitzant diversos recursos docents: classes magistrals, seminaris, tallers, grups de treball, etc.

Les orientacions i materials necessaris per al desenvolupament d'aquestes activitats es facilitaran a les i els estudiants bé en les sessions presencials, bé a través del servei de reprografia o bé des de l'aula virtual.

En cada curs es programarà un mínim de dues pràctiques de les indicades en els continguts pràctics. Es considera obligatòria per a tots els grups: *Els sistemes fonològics del català i de l'espanyol: similituds i diferències* (Bloc 2: La descripció lingüística).

2. Treballs en grup (5%)

La realització de treballs té com a finalitat destacar la importància de l'aprenentatge cooperatiu i reforçar el treball individual. La defensa d'aquests treballs podrà ser individual o col·lectiva i es podrà fer enfront del grup complet en l'aula o en tutories i seminaris amb audiències reduïdes.

3. Tutories (5%)

Les tutories individuals i col·lectives serviran per orientar i coordinar les i els estudiants en les tasques individuals i de grup, com també per avaluar els progressos individuals, les activitats i la metodologia docent.

Activitats no presencials(60% del volum total de treball)

4. Estudi i treball autònom

El model del docent com a investigador o investigadora en l'aula centra l'activitat individual de l'estudiant en la formulació de preguntes rellevants i en la recerca, anàlisi, elaboració i posterior comunicació de la informació. En aquest sentit, es plantejaran treballs individuals i d'altres de naturalesa cooperativa, tots orientats, supervisats i avaluats pel professorat.

s i avaluats pel professorat.

AVALUACIÓ

L'avaluació serà continuada i global, tindrà caràcter orientador i formatiu i caldrà que tinga en compte la capacitat de cada estudiant d'analitzar el procés d'aprenentatge individual i col·lectiu.

Per a l'avaluació final del curs, es tindrà en compte:

- El nivell aconseguit en l'adquisició de coneixements i habilitats específiques de la matèria.
- El domini de mètodes, de tècniques i d'altres capacitats i destreses pròpies d'un estudiant de Magisteri.

- L'actitud cap a l'assignatura i el respecte als companys i les companyes, l'assistència a les classes i la participació en aquestes, l'interés i la constància per aconseguir una progressió positiva, i també la capacitat per a treballar en grup.
- La competència lingüística i comunicativa de l'estudiant, tant oral com escrita, en relació amb el nivell C1.
- La participació en les activitats organitzades durant les setmanes complementàries.

L'assoliment d'aquests criteris s'observarà mitjançant proves com les següents, sempre que l'alumne o alumna haja assistit al 80% de les classes presencials com a mínim:

- Amb caràcter general, es realitzarà una prova final: 60-70%
- Realització de treballs: 20-30%
- Participació i realització d'activitats d'aula: 10%

En les proves i treballs escrits, es tindrà en compte la presentació i també la correcció ortogràfica, lèxica i gramatical, i els aspectes referits a adequació, coherència i cohesió del text. En aquest sentit, s'aplicaran els criteris que establisquen les unitats docents de Català i Espanyol.

La llengua en què s'imparteix l'assignatura serà la que cada estudiant ha d'usar en classe i en tots els instruments d'avaluació.

La o l'estudiant que no haja assistit al mínim exigit tindrà dret a una prova final del conjunt de la matèria en cada convocatòria oficial. En aquest cas, la o el docent responsable del grup, concertarà amb cada estudiant les tasques d'avaluació. La o el docent de cada grup advertirà les tasques que, per la seua naturalesa, no seran recuperables o avaluables en les proves finals.

El plagi (reproducció d'idees alienes sense citar-ne la font) o el frau (amb l'ús, per exemple, d'aplicacions d' intel·ligència artificial) en qualsevol treball o prova, tindrà les repercussions acadèmiques i legals que explicite la normativa de la Universitat de València – Estudi General.

L'estudiantat té el deure de participar en el procés d'avaluació tot respectant els principis d'igualtat i autenticitat, i realitzant les proves i treballs que consten en la programació de l'assignatura i s'ha d'abstenir de la utilització o cooperació en procediments fraudulents en les proves d'avaluació i en els treballs que presente.

tzació o cooperació en procediments fraudulents en les proves d'avaluació i en els treballs que presente.

e.

BIBLIOGRAFIA

Alcaraz, E. - Martínez-Linares, M. A. (1997). *Diccionario de lingüística moderna*. Ariel.

Aronoff, M. - Rees-Miller, J. (eds.) (2001). *The Handbook of Linguistics*. Blackwell.

Crystal, D. (1994 [1987]). *Enciclopedia del lenguaje de la Universidad de Cambridge*. Taurus.

Cuenca, M. J. (1994). *Lingüística i ensenyament de llengües*. Universitat de València.

Dolz, J. & Monferrer, A. (2025). *Ensenyar (llengües) al País Valencià*. Universitat Jaume I.

Ducrot, O. & Todorov, T. (2005 [1972]). *Diccionario enciclopédico de las Ciencias del Lenguaje*. Siglo XXI.

Escandell, M. V. et al. (2018). *Invitación a la lingüística*. Ramón Areces-UNED.

González-Nieto, L. (2001). *Teoría lingüística y enseñanza de la lengua: lingüística para profesores*. Cátedra.

Manresa Potrony, M., Durán Rivas, C. & Rodríguez-Gonzalo, C. (Eds.). (2024). *Seqüències didàctiques per ensenyar llengües: fonaments, disseny i implementació a l¿aula*. Ensenyament Català.

Muñoz-Basols, J. et al. (2017). *Introducción a la lingüística hispánica actual: teoría y práctica.* Routledge.

Pinker, S. (2013). *Language, Cognition, and Human Nature: Selected Articles.* Oxford University Press.

Rodríguez-Gonzalo, C. (2015). Reflexión metalingüística y enseñanza de la gramática en Educación Primaria. (149-178). En Mata, J., Núñez, M. P. & Rieda, J. (coords. y eds.). *Didáctica de la lengua y la literatura*. Pirámide.

Tuson, J. (1999). *Introducció al llenguatge*. Pòrtic.
Yule, G. (2007). El lenguaje. Akal.